

Ministerie van Defensie

Jaarverslag 2022

Inspectie Militaire Gezondheidszorg
‘Vertel het hele verhaal’

Colofon

Inspectie Militaire Gezondheidszorg

Adres

De Zwaluwenberg, gebouw 2
Utrechtseweg 225-D2
1213 TR Hilversum

Telefoon

088 9566322

Postadres

Postbus 155
1230 AD Loosdrecht
MPC51R

Web

https://intranet.mindef.nl/bs_2021/Directies/IMG/Index.aspx

Datum

Maart 2023

Voorwoord

‘Vertel het hele verhaal’

Uit onze activiteiten in 2022 blijkt dat medewerkers van Defensie niet altijd ‘het hele verhaal vertellen’. Wat bedoelen wij daarmee? Dat medewerkers vaak goed rapporteren over de resultaten, maar niet met welk kunst-en-vlieg werk achter de schermen datzelfde resultaat is behaald.

Het onderliggende motief? “Wij fixen het met de middelen en het personeel dat we hebben”. Dat is de *can-do* mentaliteit, waarbij onvoldoende of zelfs geen ruimte is voor we *can’t*. Het is door de hele organisatie te zien, ook in 2022. We hebben er alle begrip voor, want het komt voort uit decennia bezuinigingen waarin we met steeds minder mensen en middelen toch proberen maximaal resultaat te bereiken. Maar worden we daar met zijn allen beter van? Wordt de organisatie er beter van? Ik durf het te betwijfelen.

Defensie moet herstellen voordat Defensie weer sterker kan groeien. Dat geldt voor mensen, maar ook voor organisaties. Dat is de reden dat de IMG in 2023 inzet en stuurt op het vertellen van het hele verhaal. U leest het in de ‘Conclusie en aanbevelingen’ van dit jaarverslag, met een sprekend voorbeeld ter verduidelijking. In de hoofdstukken ervoor nemen wij u mee in onze activiteiten in 2022, onze bevindingen daarbij en de vervolgstappen die we in 2023 willen zetten.

Defensie: dat zijn wij samen. Laten we leren van elkaar door open te zijn naar elkaar. Er is energie, er is enthousiasme en er is nog veel te doen.

Brigadegeneraal M.Y. (Manon) Molenaar
Inspecteur Militaire Gezondheidszorg

Inhoud

1	Toezicht 2022	6
2	Hoofdpijnen uit het Toezicht	7
	2.1 Ontwikkelingen van de IMG	7
	2.2 Reguliere gezondheidszorg	9
	2.3 Operationele gezondheidszorg	11
	2.4 Gezondheidsbescherming	13
	2.5 Voedselveiligheid	14
	2.6 Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming	15
	2.7 Meldingen	16
3	Conclusie en aanbevelingen	17
4	Bijlagen	18
	Bijlage 1 Uitgevoerde activiteiten	18
	Bijlage 2 Lopende onderzoeken gestart in 2022	20
	Bijlage 3 Afkortingen	21

1 Toezicht 2022

Inleiding

Over de IMG

De Inspectie Militaire Gezondheidszorg (IMG) is binnen Defensie de onafhankelijke toezichthouder op het gebied van zorg voor gezondheid. De IMG is een Bijzondere Organisatorische Eenheid (BOE) onder de Secretaris-generaal (SG) en is bevoegd om de minister rechtstreeks gevraagd en ongevraagd te adviseren en te informeren. De inspectie staat onder leiding van de Inspecteur Militaire Gezondheidszorg.

Onze militairen moeten altijd en overal kunnen rekenen op de best mogelijke zorg. Zij worden immers ingezet in gevaarlijke situaties. Daarom beschikt Defensie als enige organisatie over een eigen zorgsysteem voor het behoud, herstel en de bevordering van de gezondheid van militairen. Zij zijn verplicht hiervan gebruik te maken. Deze uitzonderlijke omstandigheden vragen om professioneel effectief toezicht van de IMG.

Wij houden toezicht binnen de volgende domeinen:

1. **Reguliere militaire gezondheidszorg**
2. **Operationele militaire gezondheidszorg**
3. **Gezondheidsbescherming**
4. **Voedselveiligheid**
5. **Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming**

We voeren ons toezicht uit in samenwerking met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS). Het toezicht is gebaseerd op wet- en regelgeving en de wijze van samenwerking is vastgelegd in convenanten.

De toezichtstaak van de externe inspecties is in beginsel beperkt tot het Nederlandse grondgebied. De IMG voert ook toezicht uit bij extraterritoriaal optreden. We beschikken over een breed palet aan interventiemogelijkheden, van stimuleren en adviseren tot en met handhaving.

2 Hoofdpijnen uit het Toezicht

Dit hoofdstuk start met de ontwikkelingen die de IMG zelf heeft doorgemaakt in 2022. Daarna leest u de hoofdpijnen uit onze vijf toezichtsdomeinen en informeren wij u over de meldingen die wij ontvingen. De paragrafen over onze toezichtsdomeinen starten met onze activiteiten, gevolgd door onze bevindingen en de vervolgstappen.

2.1 Ontwikkelingen van de IMG

In juli 2022 heeft de voormalige Inspecteur Militaire Gezondheidszorg, BGen M.H.G.B. (Mathon) Heuts afscheid genomen en is BGen M.Y. (Manon) Molenaar aangetreden als de nieuwe IMG. We zijn voortvarend van start gegaan met de doorontwikkeling van de IMG. Zo zijn we gestart met een reorganisatie, hebben

we onze missie en kernwaarden opnieuw geformuleerd en herzien we onze methodes van toezicht. Dit alles doen wij om onze kwaliteit en effectiviteit te vergroten.

“De IMG draagt bij aan de inzetbaarheid van militairen door de gezondheid van defensiepersoneel te bewaken, beschermen, behouden en te bevorderen.”

De reorganisatie vergroot de kwantitatieve en kwalitatieve capaciteit van de IMG. Dit is nodig om het toezicht in haar domeinen door te ontwikkelen en aan te sluiten bij de ontwikkelingen buiten en binnen het geneeskundig domein. Een aantal voorbeelden

van deze ontwikkelingen zijn de innovaties in het toezicht, de ‘Defensienota 2022’, de ontwikkelingen in de verschuiving naar de eerste hoofdtaak en de invoering van het ‘normenkader voor geneeskundige inzet onder operationele omstandigheden’. Daarnaast wordt het toezichtdomein steeds specialistischer, zoals bijvoorbeeld bij de medische technologie.

De opnieuw geformuleerde missie en kernwaarden geven weer wat de IMG beoogt met haar toezicht en op welke wijze zij invulling wil geven aan haar rol.

Onze missie:

De IMG draagt bij aan de inzetbaarheid van militairen door de gezondheid van defensiepersoneel te bewaken, beschermen, behouden en te bevorderen.

De IMG handelt op basis van de onderstaande vier kernwaarden:

1. **We zoeken actief verbinding met onze omgeving en zijn onafhankelijk in ons oordeel.**
2. **We stimuleren ‘leren en verbeteren’ en handhaven waar dat nodig is.**
3. **We handelen vanuit gezond vertrouwen, vanuit het besef dat vertrouwen een wederkerig proces is.**
4. **We zijn transparant over ons proces en zorgvuldig met het delen van informatie.**

De IMG is dit jaar gestart om, naast de reguliere inspecties, ook systeemgericht toezicht (gericht op de opzet, het bestaan en de werking van (kwaliteit) managementsystemen) en toezicht aan de voorkant van processen te ontwikkelen en uit te voeren. Deze vormen van toezicht sluiten aan bij de actuele ontwikkelingen in toezicht. Hiermee wil de IMG meer effect bereiken met haar toezicht.

Ontwikkelingen intern toezicht Defensie

Samen met de andere toezichthouders van Defensie werken we aan een sterkere positie van het toezicht bij Defensie en daarmee aan een betere balans binnen de driehoek 'beleid, uitvoering en toezicht'. Dat doen we op twee gebieden. Enerzijds in het Toezichtberaad: het coördinerende overleg met de Beveiligingsautoriteit (BA), de Functionaris voor Gegevensbescherming (FG), het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen (KMCGS), de Militaire Luchtvaart Autoriteit (MLA), de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK) en de Inspectie Veiligheid Defensie (IVD). Anderzijds in ons geneeskundige domein met de commandant Defensie Gezondheidszorgorganisatie (DGO), de Militair Geneeskundige Autoriteit (MGA) en met het hoofd Cluster Gezondheidskundig beleid van de Hoofd Directie Personeel (HDP/CL GZHKB). Daarnaast investeren wij in de samenwerking binnen de driehoek van 'beleid, uitvoering en toezicht' in onze domeinen 'Voedselveiligheid' en 'Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming'.

2.2 Reguliere gezondheidszorg

Activiteiten

In 2022 heeft de IMG inspecties uitgevoerd op verschillende gezondheidscentra in het domein 'Reguliere gezondheidszorg'. De inspecteurs maken gebruik van de inspectietool voor het Eerstelijns gezondheidscentrum (EGB) en de Defensie Tandheelkundig dienst (DTD), gebaseerd op de 'Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg' (Wkkgz).

7 inspecties

6 inspecties

Belangrijkste bevindingen

Personele bezetting

- Onvoldoende beschikbaarheid personeel (AMA)
- Tekort aan specifieke beroepsgroepen (bedrijfsartsen)

(Interne) scholing

- Onvoldoende tijd voor scholing (BIG)-registratie
- Onvoldoende scholing voor gebruik (nieuwe) apparatuur

Infrastructuur

- Onderhoud en nieuwbouw blijven achter

Materiaal(beheer)

- Onderhoudoverzicht niet altijd beschikbaar
- Geen eenduidige systematiek onderhoud artsentassen

Toelichting

Personeel

Het daadwerkelijk beschikbare personeel is niet op alle centra in overeenstemming met de patiëntenpopulatie. Door dit tekort ervaart het personeel een hoge werkdruk en lopen de wachttijden voor patiënten op. Dit laatste wordt mede veroorzaakt door daadwerkelijke onderbezetting van beroepsgroepen (met name bedrijfsartsen) en een tekort aan beschikbaarheid van Algemeen Militair Artsen (AMA)'s door operationele taken.

Kwaliteitsborging

Door de toegenomen ervaren werkdruk komt de individuele scholing in het gedrang. Daarnaast geven meerdere centra aan dat apparatuur zonder instructie of scholing in gebruik wordt genomen op de werkvloer. Beide zaken zorgen ervoor dat de kwaliteit van de zorg onder druk komt te staan.

Infrastructuur

Zoals vorige jaren ook is gerapporteerd geven meerdere centra aan dat onderhoud ontbreekt of achterblijft door voorgenomen nieuwbouw of renovatieplannen.

Materieel

Een aantal centra beschikt niet (aantoonbaar) over een actueel onderhoudsoverzicht van de bestaande apparatuur op het centrum, onder andere door het ontbreken van autorisatie in de bestaande overzichtsapplicaties. Voor artsentassen is er geen eenduidige systematiek in het up-to-date houden van bijvoorbeeld medicatie en ijk-apparatuur.

Vervolgstappen: doorkijk naar volgend jaar

De IMG start in 2023 met systeemgericht toezicht bij het EGB en de DTD. Hierbij richten we ons op de ketens waarbinnen zorgbedrijven functioneren en maken we gebruik van hun eigen kwaliteitsmanagementsysteem. De afgelopen jaren hebben de zorgbedrijven een professionaliseringslag gemaakt en zijn zij gecertificeerd. Deze certificeringen helpen hen verbetermogelijkheden zelf te identificeren en deze ook te implementeren en op te volgen, waaronder onze bevindingen uit 2022.

De IMG heeft het plan van aanpak om het bedrijfsartsentekort op locatie op te lossen opgevraagd bij C-EGB. In 2023 wordt de voortgang op dit onderwerp bewaakt.

2.3 Operationele gezondheidszorg

Activiteiten

Om het toezicht op de operationele gezondheidszorg te versterken, heeft de IMG in april 2022 een 'inspecteur operationele gezondheidszorg' aangesteld. Door deze aanstelling heeft het toezicht op de operationele gezondheidszorg een structureler karakter gekregen. Deze uitbreiding is echter niet voldoende om toezicht te houden op alle operationele activiteiten. In 2022 zijn daarom op basis van risicoschatting en signalen keuzes gemaakt in het toezicht.

Bevindingen

Ambities niet in balans

Er is een mismatch tussen de hoge ambities van de organisatie en de daadwerkelijk beschikbare operationele medische capaciteit.

Onvoldoende Mensen, Materieel, Middelen

Er zijn binnen de operationele geneeskundige keten onvoldoende mensen, materiaal en middelen om invulling te kunnen geven aan de opgedragen capacity (capaciteit) en capability (taakstelling).

Kennis niet geborgd

Door een combinatie van een ervaren hoge werkdruk en een uitstroom van collega's met ervaring is kennisoverdracht, kennisbehoud en doorontwikkeling binnen het werkveld niet geborgd.

Stimuleren kwaliteit loont

De sectie GZH van de KMar en 13 Geneeskundige Compagnie hebben geïnvesteerd in de kwaliteit en zijn afgelopen jaar NEN 90001 gecertificeerd. Certificering van de overige operationele eenheden laat op zich wachten door de disbalans in beschikbare capaciteit en de opgedragen taken.

Toelichting

Ambities niet in balans

Er is sprake van een structurele disbalans tussen het ambitieniveau van de organisatie en de beschikbare geneeskundige capaciteit. Mede hierdoor is de commandovoering, regie, opleiding, training en beschikbare capaciteit van de operationele medische keten niet op orde. De huidige veiligheidssituatie in Europa en de verhoogde staat van paraatheid hebben het beeld versterkt dat Defensie op dit moment niet in staat is om een sluitende medische afvoerketen uit te brengen.

Onvoldoende Mensen, Materieel, Middelen

Er zijn tekorten op het gebied van personeel, materieel en medische logistiek. Veel eenheden zitten in een fase van (her)ontwikkeling van de taakstelling of zijn (al jaren) in afwachting van het effectueren van een goedgekeurde reorganisatie (uitbreiding). Dit heeft negatieve gevolgen voor de beschikbare capaciteit en taakstelling. Dit leidt tot te weinig voorzetsingsvermogen en onvoldoende kwaliteit van zorg die geboden kan worden bij inzet en ondersteuning van oefeningen.

Kennis niet geborgd

Kennis- en vaardigheidsbehoud, kennisoverdracht en kennisontwikkeling binnen het operationele medische domein staan onder druk. Door het (te) hoge aantal opdrachten, gecombineerd met de *can-do*-mentaliteit wordt gekannibaliseerd op 'de lerende organisatie'. Samen met de uitstroom van schaarse categorieën personeel naar de civiele gezondheidszorg, heeft dit direct en op de lange termijn negatieve gevolgen voor de kwaliteit van zorg.

Stimuleren kwaliteit loont

Er is ook positief nieuws. In 2022 is 13 Geneeskundige Compagnie en de sectie Gezondheidszorg van de KMar 'ISO 90001' gecertificeerd. Dit zijn ontwikkelingen die bijdragen aan de kwaliteit van zorg en een hogere operationele gereedheid. Deze activiteiten vragen echter om een forse (tijds)investering, waardoor andere eenheden nog niet zijn gevolgd.

“De huidige veiligheidssituatie in Europa en de verhoogde staat van paraatheid hebben het beeld versterkt dat Defensie op dit moment niet in staat is om een sluitende medische afvoerketen uit te brengen.”

Vervolgstappen

De kwaliteit van de operationele gezondheidszorg staat continu onder druk. Dit is het gevolg van de huidige veiligheidssituatie met een noodzaak tot hogere gereedheid en meer opdrachten, in combinatie met bovenstaande uitdagingen. De maatregelen uit de Defensienota zullen bijdragen aan de hoognodige herstelreparaties, maar het zal nog enige tijd duren voor de positieve invloed hiervan zichtbaar wordt. Dat vraagt op korte(re) termijn om scherpte. Niet alleen van de geneeskundige eenheden, maar van de gehele defensieorganisatie. Commandanten zijn immers verantwoordelijk voor de inzet van hun geneeskundige eenheden, inclusief het accepteren van eventuele restrisico's. De IMG ziet in 2023 verscherpt toe op de uitvoering van deze inzet en het bijbehorende planningsproces. Parallel hieraan doet de IMG onderzoek naar de uitvoering, de doorontwikkeling en het implementatieproces van het aan dit planningsproces onderliggende normenkader: de 'HDP G03'. In 2023 geplande buitenlandse oefeningen op het Afrikaanse continent dragen bij aan dit onderzoek, waarbij de IMG meer zal bewegen richting 'toezicht aan de voorkant'.

De IMG zal ook in 2023 het proces en de voortgang volgen van de personele, materiële en medisch logistieke tekorten.

2.4 Gezondheidsbescherming

Defensie besteedt steeds meer aandacht aan preventie en gezondheidsbescherming. Deze ontwikkeling sluit aan bij ontwikkelingen buiten Defensie. Zo bieden bijvoorbeeld zorgverzekeringen steeds meer activiteiten voor preventie aan. De activiteiten van Defensie vinden voor een deel plaats binnen de beschreven domeinen van gezondheidszorg, voedselveiligheid en nucleaire veiligheid en stralingsbescherming, maar ook daarbuiten.

De IMG heeft in 2022 de keuze gemaakt om gezondheidsbescherming als apart domein te benoemen om in haar toezicht aan te sluiten bij deze ontwikkelingen. In 2022 heeft de IMG hier nog geen separate toezichtsactiviteiten op uitgevoerd. Activiteiten in dit domein in 2023 zijn opgenomen in ons jaarplan 2023.

2.5 Voedselveiligheid

Activiteiten

In 2022 heeft de IMG een samenwerkingsconvenant afgesloten met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. In dit convenant zijn onderlinge afspraken vastgelegd met als doel de samenwerking tussen beide partijen te verbeteren. De IMG kijkt uit naar de intensivering van deze samenwerking.

BGen Mathon Heuts (voormalig IMG) en de heer Johan Bakker (NVWA) bij de ondertekening van het convenant

Bevindingen

Herziening HDBV-aanwijzing

De herziening van de HDBV-aanwijzing vordert gestaag en afronding wordt medio 2023 verwacht. Met deze herziening worden taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in de voedselveiligheid beter beschreven.

Paresto

Na kantooronderzoek en verificatie-inspecties bij Paresto bleek dat zij voldoet aan de Warenwet.

Toelichting

De Bestuursstaf Defensie werkt aan een herziening van de HDBV-aanwijzing 'Voedselveiligheid'. Er is het afgelopen jaar goede voortgang gemaakt en de afronding is voorzien medio 2023. De aanwijzing scheidt de randvoorwaarden voor de inrichting, ondersteuning, planning en werking van de instructie voedselveiligheid, welke wordt vormgegeven door het Food Safety Management Systeem (FSMS). Bij het schrijven van de aanwijzing werd duidelijk dat voor het borgen van de voedselveiligheid binnen de gehele organisatie extra personeel nodig is. Op dit moment wordt per Defensieonderdeel geïnventariseerd wat de extra behoeften zijn.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit heeft dit jaar, in het bijzijn van de IMG, kantooronderzoek uitgevoerd bij Paresto. De NVWA heeft naar aanleiding van dit onderzoek voldoende vertrouwen in de werking van het ondersteuningssysteem voedselveiligheid van de cateraar. Er werden daarop door de NVWA en de IMG vier verificatie-inspecties uitgevoerd, die dit beeld bevestigden.

Vervolgstappen

Komend jaar krijgt de samenwerking met de NVWA verder vorm en worden ook een aantal niet-Paresto locaties bezocht, zoals onderdeelbarren. Daarnaast besteedt de IMG aandacht aan de operationele voedselveiligheid.

2.6 Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

Activiteiten

Bevindingen

Scholing

De scholing bij de operationele eenheden op het gebied van straling blijft wederom achter. Dit heeft te maken met opleidingscapaciteit en doorstroom van personeel. De IMG adviseert om externe scholingscapaciteit in te huren en beleid centraal te beleggen.

Toelichting

In 2022 heeft de IMG extra focus gelegd op het domein stralingsbescherming. Uit analyse van het stralingsdomein van zowel 'ioniserende-' als 'niet ioniserende-straling', blijkt dat het domein is versnipperd op beleid en uitvoering. Vooral op beleidsontwikkeling was dit te herkennen.

De IMG heeft de SG op dit probleem gewezen en geadviseerd om voor beleidsontwikkeling een centrale aansturing te organiseren. Naar aanleiding hiervan heeft de veiligheidsraad besloten om een beleidscoördinator met domein 'straling' aan te stellen binnen de Directie Veiligheid. Deze is inmiddels aangesteld.

De scholing bij de operationele eenheden op het gebied van straling blijft achter. Dit heeft te maken met opleidingscapaciteit en doorstroom van personeel. De IMG constateerde dit als zorgpunt in 2021. Ook in 2022 blijft het een rode draad in de tekortkomingen. De IMG heeft geadviseerd om externe scholingscapaciteit in te huren.

De IMG heeft vier meldingen binnengekregen over straling. Voor twee meldingen is een oplossing gevonden. De andere twee meldingen hebben geresulteerd in een onderzoek, waarvan er een op verzoek van de IMG is uitgevoerd door de Stralingsbeschermingdienst Defensie (SBD). De andere is uitgevoerd door de betrokken autorisatiehouder.

De IMG heeft meegeschreven aan 'de staat van stralingsbescherming', samen met ANVS en andere betrokken civiele toezichthouders. Dit document geeft inzicht in de volle breedte van de stand van zaken met betrekking tot stralingsbescherming in Nederland.

Vervolgstappen

De IMG ziet de aangestelde beleidscoördinator als een goede stap in een transitieproces om het gehele versnipperde stralingsbeleid centraal te beleggen. De IMG zal aandacht blijven vragen om beleid centraal te beleggen. Daarnaast zal de IMG extra aandacht houden voor de scholing.

2.7 Meldingen

Achtergrond

Vanuit haar toezichhoudende taak onderzoekt de IMG meldingen over de militaire gezondheidszorg, voedselveiligheid en nucleaire veiligheid en stralingsbescherming. Verreweg de meeste meldingen komen van zorggebruikers over ernstig of structureel tekortschieten van de militaire gezondheidszorg. Naast deze meldingen onderzoekt de IMG ook meldingen van professionals over problemen en misstanden die in de weg staan van een goede zorgverlening. Ook andere betrokken instanties en functionarissen kunnen misstanden bij de IMG melden. Op basis van het 'Reglement Meldingen' worden de meldingen onderzocht en beoordeeld, waarna een uitspraak wordt gedaan over de zorgvuldigheid van handelen, respectievelijk de adequaatheid van verleende zorg. Waar nodig worden hierbij ook aanbevelingen of aanwijzingen gegeven ter verbetering.

De inspectie kan bij tekortschietende zorg ook direct interveniëren om ongewenste situaties weg te nemen en goede zorg mogelijk te maken. Daarbij moet dan wel sprake zijn van nog lopende zorgverlening. Naar aanleiding van acute vragen van zorggebruikers of zorgverleners wordt daarnaast ook regelmatig formeel of informeel geadviseerd over de te nemen stappen in probleemsituaties.

Activiteiten

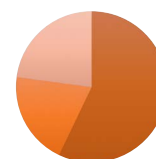
54 nieuwe meldingen

70 meldingen afgehandeld

Melder

- Gebruiker
- Professional
- Overig

Onderwerp melding

- Zorg
- Voedselveiligheid
- Stralingshygiëne
- Gezondheidsbescherming

Reden melding in de zorg

- Begeleiding
- Bejegening
- Diagnostiek
- Verslaglegging
- Behandeling
- Communicatie
- Procedures
- Overig

Bevindingen

Tekort aan bedrijfsartsen

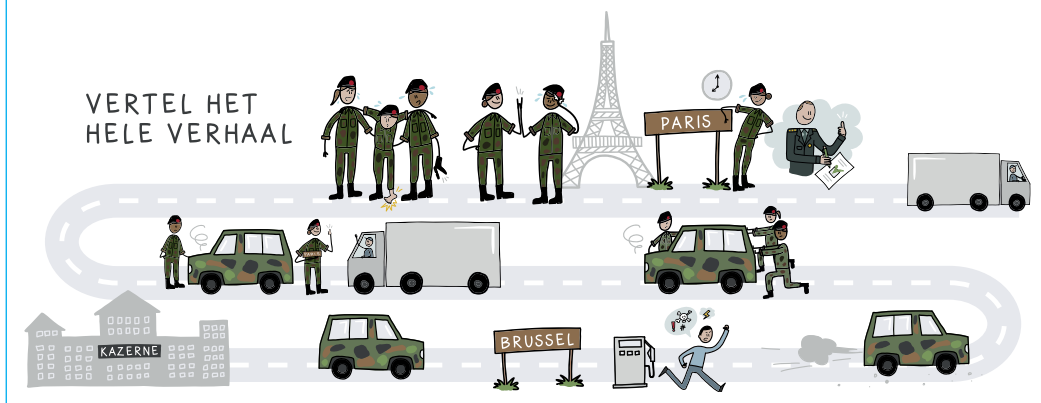
De IMG heeft meerdere meldingen ontvangen over het tekort aan bedrijfsartsen. Hierdoor loopt de verzuimbegeleiding in veel gevallen vertraging op. Vaak is bij SMT's geen bedrijfsarts meer aanwezig. Het Ministerie van Defensie is in deze gevallen niet in staat de verplichtingen vanuit de 'Wet verbetering poortwachter' goed uit te voeren.

3 Conclusie en aanbevelingen

Er is energie, er is enthousiasme en er is nog veel te doen. De ambities van Defensie zijn groot. Tegelijk zit Defensie in een herstelfase met tekort aan personeel en materieel. Onze aanbevelingen voor de organisatie sluiten aan bij deze herstelfase en gaan uit van een rode draad: ‘vertel het hele verhaal’. Een fictief voorbeeld.

Een militaire eenheid krijgt de opdracht om op 4 december 20.00u in Parijs te zijn. Op 5 december komt namelijk Sinterklaas langs. Vanwege tekorten krijgt de eenheid benzine om tot Brussel te komen. Maar uiteraard is de eenheid op tijd in Parijs. Ze vergeten alleen te rapporteren hoe ze dat voor elkaar hebben gekregen (benzine gestolen, auto geduwd, versleten schoenen, op het einde meegelift in een vrachtauto...).

De commandant is tevreden: missie geslaagd. Gevolg: vanaf dat moment krijgen eenheden met bestemming Parijs standaard de hoeveelheid benzine mee om tot Brussel te komen.

Het hele verhaal vertellen en benoemen wat nodig is, geeft inzicht in wat er nodig is voor herstel en verbetering. Bovenstaand verhaal geeft weer wat wij in de praktijk zien gebeuren. De opdracht is gehaald, maar de weg ernaartoe wordt niet helemaal geduid.

Onze insteek is dat het goed is om onze *can-do* mentaliteit vast te houden, maar dat we ook eerlijk moeten zijn over wat ervoor nodig was om het doel te bereiken. Defensie is aan het herstellen. En de realiteit van deze herstelfase is dat we soms met de huidige mensen en middelen niet ‘tot Parijs’ komen. Dat betekent niet dat we de ambitie los moeten laten, maar wel dat we ons doel op een zo gezonde en veilige manier bereiken en benoemen wat ervoor nodig was. En dat we soms beslissen dat Parijs niet haalbaar is. Daar worden wij allemaal beter van.

Dit geldt ook voor de gezondheidszorg. Het betekent dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteit van zorg, maar dat tekorten realistisch worden benoemd, zodat we passende maatregelen kunnen nemen als organisatie. Het is daarbij belangrijk om restricties reëel in kaart te brengen, zodat de commandant daar verantwoordelijkheid voor kan nemen. Dat is een cultuuromslag: we zijn inmiddels gewend om met tekorten te werken. Tekort is ‘normaal’ geworden, maar dat is het niet.

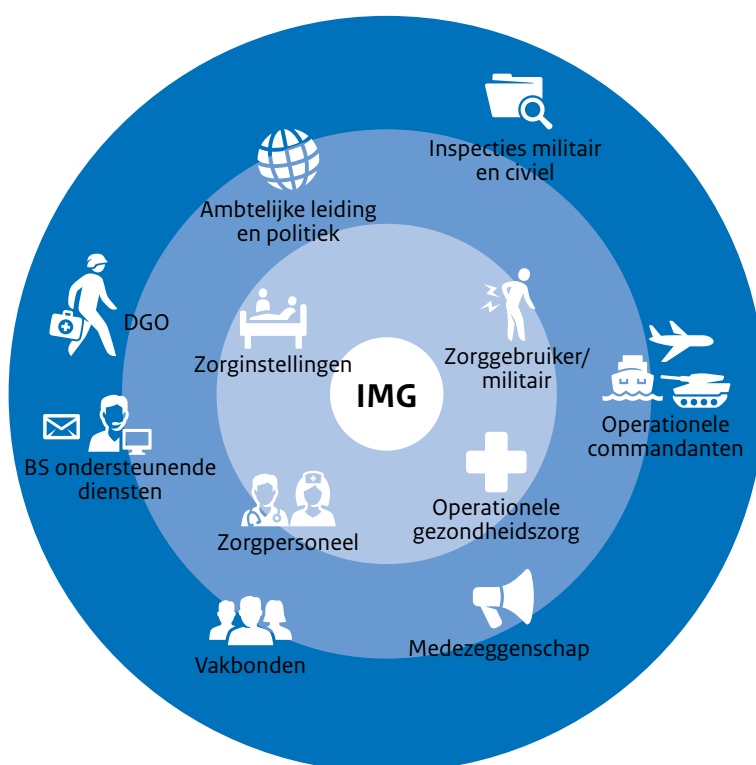
Ons advies voor 2023: rapporteer exact, schrijf niet om zaken heen, benoem de dingen zoals ze zijn, maak tekorten zichtbaar in rapportages en accepteer dit van elkaar op alle niveaus. Rapporteer separaat over de inspanning van de medewerkers, die ondanks de tekorten toch het doel hebben bereikt. Want we zijn trots op onze *can-do* mentaliteit. Wij op onze beurt zullen aansturen op het vertellen van ‘het hele verhaal’ en aansluiten bij realistische en realiseerbare doelen die de organisatie in deze fase nodig heeft.

4 Bijlagen

Bijlage 1: Uitgevoerde activiteiten

Stakeholders

De IMG heeft in 2022 diverse stakeholders gesproken. Op deze wijze blijft de IMG in verbinding met de organisatie en externe partners.

Werkbezoeken van de Inspecteur Militaire Gezondheidszorg

Werkbezoeken van de Inspecteur Militaire Gezondheidszorg	
1	Schietserie Bergen-Hohne
2	Trainingsgeneeskunde en Trainingsfysiologie (TGTF)
3	Centraal Militair Hospitaal (CMH)
4	13 Geneeskundige Compagnie

Reguliere gezondheidszorg

De inspectie militaire gezondheidszorg heeft de volgende centra bezocht:

Eerstelijns Gezondheidscentra		Tandheelkundige centra	
1	't Harde	8	Vught
2	Apeldoorn	9	Schaarsbergen
3	Oirschot	10	Den Helder
4	Havelte	11	Breda
5	Schiphol	12	Gilze Rijen
6	Mons Casteau	13	Den Haag

Operationele Gezondheidszorg

Activiteiten	
1	De appreciatie van het nieuwe normenkader HDP G/03
2	Werkbezoek Heavy Airlift Wing (HAW) te Hongarije
3	Gereedstelling MTF Role 2 Basic ten behoeve van de Very High Readiness Joint Task Force (VJTF)
4	Werkbezoek Basis Medische Eenheid (BME) van het Korps Mariniers
5	Werkbezoek Operationele Gezondheidszorg (OGC) CLSK
6	Onderzoek naar de planning en besluitvorming van de oefening African Rhino (2022)
7	Onderzoek naar de planning en besluitvorming van de oefening Rwandan Bison (2021)
8	Thema-onderzoek 'Inzet AMA als Senior Medical Officer (SMO)'
9	Werkbezoek 13 Geneeskundige Compagnie

Voedselveiligheid

De IMG heeft, samen met de NVWA, voor de verificatie-inspectie de volgende Paresto-locaties bezocht:	
1	Nieuwe Haven, Den Helder, Dok 6
2	Johannes Postkazerne Havelte, Gebouw S
3	Kantorencomplex, Maasland
4	Prinses Margrietkazerne, Wezep, gebouw 205
De IMG heeft in verband met meldingen de volgende locaties bezocht:	
1	Amersfoort
2	Kumpulan (KTOMM)

Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

De IMG heeft naar aanleiding van verschillende meldingen een aantal activiteiten uitgevoerd. In verband met de vertrouwelijkheid van het domein worden de bezochte locaties niet benoemd.

Bijlage 2: Lopende onderzoeken gestart in 2022

- **Inzet AMA als Senior Medical Officer**

Hoewel in de RMG-richtlijn 055 staat dat kennis van de militaire operationele gezondheidszorg vereist is, zijn er signalen dat onervaren AMA's als Senior Medical Officer worden uitgezonden. De IMG doet onderzoek naar dit onderwerp en de eventuele gevolgen voor de kwaliteit van zorg.

- **Oefening African Rhino in Senegal 2022**

In 2022 heeft een oefening plaatsgevonden op het Afrikaanse continent. De IMG onderzoekt de aanloop, het planningsproces en de uitvoering met als doel eventuele problemen aan het licht te brengen en het lerend vermogen van de organisatie te verbeteren.

- **Oefening Rwandan Bison in Rwanda 2021**

In 2021 heeft een oefening plaatsgevonden op het Afrikaanse continent. De IMG onderzoekt de aanloop, het planningsproces en de uitvoering met als doel eventuele problemen aan het licht te brengen en het lerend vermogen van de organisatie te verbeteren.

Bijlage 3: Afkortingen

AMA	Algemeen Militair Arts
ANVS	Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
BA	Beveiligingsautoriteit
Bgen	Brigadegeneraal
BME	Basis Medische Eenheid
BOE	Bijzondere Organisatie Eenheid
CLAS	Commando Landstrijdkrachten
CLSK	Commando Luchstrijdkrachten
CMC	Centrale Medezeggenschapcommissie
CMH	Centraal Militair Hospitaal
DGO	Defensie gezondheidsorganisatie
DOSCO	Defensie Ondersteuningscommando
DTD	Defensie Tandheelkundige Dienst
EGB	Eerstelijns Gezondheidszorg Bedrijf
FG	Functionaris Gegevensbescherming
FSMS	Food Safety Management Systeem
HAW	Heavy Airlift Wing
HDBV	Hoofddirectie Bedrijfsvoering
HDP/CL-GZHKB	hoofd Cluster Gezondheidszorg beleid Hoofd Directie Personeel
Ig-IGJ	Inspecteur-generaal Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IGK	Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IMG	Inspectie Militaire Gezondheidszorg
IVD	Inspectie Veiligheid Defensie
KMCGS	Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen
KTOMM	Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum
MGA	Militair Geneeskundige Autoriteit
MLA	Militaire Luchtvaart Autoriteit
MTF	Medical Treating Facility
NONEX	Non-Exercise
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OGZ	Operationele Gezondheidszorg
PDCA	Plan Do Check Act cyclus

SBD	Stralingsbeschermingsdienst
SG	Secretaris-Generaal
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden
SMO	Senior Medical Officer
SMT	Sociaal Medisch Team
TGTF	Trainingsgeneeskunde en Trainingsfysiologie
VJTF	Very High Readiness Joint Task Force
Wkkgz	Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg